

den store Omkalfatring, hvor man slog alle disse gamle Skatter, jeg har nævnt, sammen til een og kaldte den Landskatten. Der staa vi ved Oprindelsen, saa Landskatten er ikke saa overordentlig gammel endda, som man vil gøre den til. Men allerede i 1822 foretog man en Forandring i Landskatten, som jeg meget vil bede bemærket, idet man afskrev 400,000 Rigsdaler paa dens Beløb. Det har man Gavn af at lægge Mærke til i vor Tid, hvor man paastaar, at det ikke kan gaa an at afskrive de gamle Skatter. Thi naar man straks ved Landskattens Tilblivelse slog det fast, at man kunde afgive 400,000 Rigsdaler af dens Beløb, har man ogsaa derved slaaet fast, at Landskatten ikke er noget saadant uforanderligt Beløb, som ikke paa nogen Maade kan afskrives. Man har, som sagt, vist, at den kan afskrives, og kunde man gøre det i 1818, maa man ogsaa kunne afskrive noget af den i Aaret 1900. Den næste Forandring, man gjorde ved disse Skatter; var i 1840. Da skete der atter en Forandring, som er i høj Grad bemærkelsesværdig. Da delte man nemlig Landskatten i 2 Parter. Den ene Part lagde man over paa det ny Hartkorn og lod den beholde det gamle Navn, Landskatten; den anden Part lod man ligge paa det gamle Hartkorn, men for at markere Forandringen kaldte man den med et nyt Navn, Gammelskatten. Nu ved jeg ikke, hvilken af de 2 Skatter der kan paastaas og siges at være den oprindelige Skat. Er det Landskatten, som har det gamle Navn, eller er det Gammelskatten med det ny Navn, som ligger paa det gamle Hartkorn? Det kan der maaske tvistes om. Men i alt Fald er det givet, at man den Gang foretog en saa væsentlig Forandring i dette gamle Skattebeløb, at ogsaa det maa regnes med, naar man nu vil tale om Hartkornsskatternes Uforanderlighed. Endelig skete der i 1850 en ny stor Forandring, som kan have Betydning ved Bedømmelsen af dette Forhold, og det var, da man ved Hartkornets Udjævning foretog en stor Oprydning af vort Hartkornsvæsen her i Landet. Det gik den Gang, som naar man rydder op ellers, hvor man finder mange gamle Ting: Man fandt i 1850 forskellige gamle Skatter, som man havde glemt i 1818. Man fandt saaledes noget, der hed Dommerkorn, Amtsforvalterpenge og en halv Snes Stykker af saadanne gamle Skatter til, hvoraf nogle vare saa gamle, at de omtales i Chr. V.s D. L. paa en saadan Maade, at man advarer mod at misbruge dem. Af disse

Skatter lavede man saa i 1850 en ny Skat, som man kaldte Ligningsskat. Hvad der altsaa skete i 1850, var en Gentagelse af, hvad der skete i 1818. I 1818, da man dannede Landskatten, lavede man den af de gamle Smaaskatter, og i 1850 lavede man Ligningsskatten paa samme Maade af gamle Smaaskatter. Det er ogsaa et Forhold, som jeg mener bør komme i Betragtning, naar man vil dømme om Overførelse af Gammelskatten.

Der er et andet Forhold, hvor der er en betydelig Forskel mellem Regeringens og Kommissionens Forslag, nemlig dette, at Regeringens Forslag ombytter Tiendeloven med Brændevinsskatten. Jeg skal slet ikke komme ind paa dette Forhold ved denne Lejlighed, men jeg vil dog sige, at hvis Regeringen for 6—7—8 Aar siden havde tilbudt en Brændevinsskat til Anvendelse til den Slags kommunale Skatter, vilde man ganske sikkert have faaet denne Skat. Men det gaar her som altid: Tiden gaar fremad, og Tiden er her som ved flere andre Lejligheder løben bort fra den høje Regering, idet man nu er naaet til en helt anden Opfattelse af Brændevinsskattens Anvendelse. Nu vil det neppe falde ret mange ind, at Brændevinsskatten skulde anvendes til Lettelse af kommunale Skatter, men derom ere saa omtrent alle enige, at naar vi skulde have en Brændevinsskat, skulde den anvendes til Lettelse for Smaafolk ved Nedsættelse paa Toldloven af de Byrder, der hvile paa dem, paa en saadan Maade, at det kan forsvares at tage Brændevinsskatten, medens man paa ingen Maade kan anvende den til Lettelse af kommunale Skatter.

Og nu Tiendeloven! Ja, den kan man standse, man kan sætte den ud, men det er en Sag, som ikke lader sig udsætte i Længden, den vil komme igen atter og atter og med større Vægt og større Krav for hver Gang, den kommer igen. Hvis vi ikke faa en Tiendelov gennemført inden næste Landstingsvalg, tør jeg paastaa, at Tiendeloven vil blive Valgrundlaget for Landstingsvalget. Og hvilken Betydning det vil faa, behøver jeg maaske ikke at sige, det vil faa en Indflydelse paa dette Tings Sammensætning, som vil komme til at fornemmes.

Endelig har Regeringsforslaget strøget den tvungne Selvangivelse. Jeg ved ikke, om det er foranlediget ved, hvad jeg har set i nogle kjøbenhavnske Blade, der stærkt have advaret imod den tvungne Selvangivelse som noget, man ikke kunde betro Landboerne i Almindelighed og Bønderne